

ODBORNÝ ČASOPIS PRE PODNIKATEĽOV, ORGANIZÁCIE, OBCE, ŠTÁTNU SPRÁVU A OBCANOV

1. MINIMALIZÁCIA, ZHODNOCOVANIE A ZNEŠKODŇOVANIE

- **ZHODNOCOVANIE ODPADOVÉHO KALU VYUŽITÍM MIKROVLNNÉHO ŽIARENIA**
Giernza M., Jariček F., Sály V.
- **STARÉ TEXTILIE – NEPOTREBNÝ ODPAD ALEBO VÝHODNÁ SUROVINA?**
Ing. Jana Prošková, PhD., Ing. Martina Laubetová, PhD., Ing. Petra Kačmárová
- **MINISTERSTVO PODPORILO PROJEKT PLAZMOVÉHO SPRACOVANIA ODPADOV VO VRANOVE**
Kolektív
- **Z KOMUNÁLNEHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA** *Kolektív*
- **V PRIEVIDZI VYBUDUJÚ ZARIADENIE NA ZHODNOCOVANIE BRO PROSTREDNÍCTVOM AERÓBNEJ FERMENTÁCIE** *Kolektív*
- **JARNÉ UPRATOVANIE** *Kolektív*
- **POKROKY PRI ZBERE ELEKTROODPADU A SPÄTNOM ODBERE ELEKTROSPOTREBIČOV** *Kolektív*
- **K ZHODNOTENIU A VYUŽITIU ODPADOV Z MÄSOVÉHO PRIEMYSLU**
doc. Ing. PhDr. Martin Melán, PhD., Ing. et Ing. Marián Šudzina PhD., prof. Ing. Magdaléna Vaišiková, PhD.

2. PREDPISY, DOKUMENTY, KOMENTÁRE

- **KEĎ NIE JE OBAL AKO OBAL** *h. prof. Ing. František Máteľ, CSc.*
- **OBJAV DIGITÁLNEHO VEKU – KONTAJNER V ZEMI** *Ing. Juraj Špes*
- **NOVELIZOVANÉ AJ PŮVODNÉ ZNENIE USTANOVENÍ ZMENENÝCH ZÁKONOM Č. 90/2017 Z.Z., KTORÝM SA MENÍ A DOPLŇA ZÁKON O ODPADOCH, S AKTUALIZOVANOU DŮVODOVOU SPRÁVOU**
Kolektív
- **NÁRODNÉ CIELE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOTI A ÚSPOR ENERGIE V PRIJATOM AKČNOM PLÁNE**
Kolektív
- **PREHLAD NOVEJ LEGISLATÍVY V OBLASTI VZORKOVANIA ODPADOV**
Laubetová, M., Ružičková S., Mičková V., Jaščíšák J.
- **PO RATIFIKÁCIU MINAMATSKÉHO DOHOVORU SA POUŽÍVANIE ORTUTI NA SLOVENSKU VÝRAZNE OBMEDZÍ** *Kolektív*
- **KAUZA ČIERNEJ SKLÁDKY NA STAVENISKU ŽELEZNIČNÉHO TUNELA V MILOCHOVE** *Kolektív*
- **ENVIROREZORT SPUSTIL VEREJNÉ OBSTARÁVANIE NA SANÁCIU SKLÁDKY VO VRAKUNI** *Kolektív*

3. SPEKTRUM

- **ENVIROSÚŤAŽE A PODUJATIA PRE DETI A MLÁDEŽ** *Kolektív*
- **VYHODNOTENIE PROJEKTU „EKOROK S NESTLÉ“ NA DEŇ ZEME** *Ing. Štefan Kuča*
- **CENU VIA BONA SLOVAKIA SI PREVZALI AJ FIRMY V ENVIRONMENTÁLNE ORIENTOVANÝCH KATEGORIÁCH** *Kolektív*
- **GRANTOVÝ PROGRAM ZELENÉ OÁZY PODPORI 23 PROJEKTOV** *Kolektív*
- **POZVÁNKA NA MEDZINÁRODNÚ KONFERENCIU TECHNIKA OCHRANY PROSTREDIA – TOP 2017** *Ing. M. Horváth, PhD.*
- **ZAÚJÍMAVOSTI ZO ZAHRANIČIA**

epos

ISSN 1335-7808

9 771335 780004

12

Laubertová, M.*, Ružičková S., Mičková V., Jaščišák, J.

PREHLAD NOVEJ LEGISLATÍVY V OBLASTI VZORKOVANIA ODPADOV**ABSTRAKT**

V Slovenskej republike vzniklo v roku 2015 spolu 10,5 milióna ton odpadov. V porovnaní s rokom 2014 predstavuje medziročný nárast celkového vzniku odpadov v roku 2015 takmer 16 %. Pri zhodnocovaní odpadu dominantným materiálom je zhodnotenie s 33 % podielom na celkovom množstve vzniknutých odpadov.

Dlhodobo pretrvávajú negatívne vysoký podiel skládkovania odpadov na celkovom nakladaní s odpadmi (37 % v prípade odpadov celkom a 69 % v prípade komunálnych odpadov). Podľa toho, či je daný odpad inertný, ostatný alebo nebezpečný, sa stanovujú poplatky za uloženie odpadov na skládky, ktoré zaplatí držiteľ odpadu za uloženie svojho odpadu na skládke. Samotné nakladanie s odpadmi je závislé na konkrétnych vlastnostiach jednotlivých druhov odpadov. Pôvodca odpadu je preto povinný zabezpečiť (na účely určenia jeho nebezpečných vlastností a bližších podmienok nakladania s ním) odber vzoriek na analýzu jeho vlastností a zloženia a určenie typu odpadu.

Pri získavaní informácií o vlastnostiach odpadu je postup vzorkovania jedným z najdôležitejších procesov. Odpady sa vyznačujú značnou rôznorodosťou vlastností a líšia sa rôznymi podmienkami technického uloženia. Z tohto dôvodu sú pri zisťovaní vlastností odpadu dôležité základné zásady vzorkovania, a to najmä:

- pri príprave programu skúšania,
- pri vytváraní plánu vzorkovania,
- pri realizácii odberu a
- pri úprave vzorky.

Tieto postupy je nutné prispôbiť tak, aby výsledky vzorkovania spĺňali definované ciele v požadovanej kvalite.

Cieľom tohto článku je poukázať na dôležitosť vzorkovania odpadov v odpadovom hospodárstve a sprístupniť súčasné zmeny v legislatíve vzorkovania odpadov. V článku sú uvedené aj rozdiely, ktoré pri analytickej kontrole odpadov vyplývajú z novej legislatívy SR.

Kľúčové slová: vzorkovanie, odpady, legislatíva

ÚVOD

Odpady možno účelovo rozdeliť podľa mnohých kritérií, resp. požiadaviek ich producentov a/alebo spracovateľov. Najväčším problémom pri klasifikácii odpadov je ich veľká chemická, fyzikálna, tvarová a materiálová heterogenita.

Rozdelenie odpadov upravuje vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, ktorú spracovalo MŽP SR podľa zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Katalóg odpadov pozostá-

va z 20 skupín odpadov uvedených v prílohe č. 1 vyhlášky. Druhy odpadov sú charakterizované šesťmiestnym číselným kódom odpadu.

Odpady sa členia na dve kategórie:

- nebezpečné odpady označené písmenom „N“,
- odpady, ktoré nie sú nebezpečné (ďalej len „ostatné odpady“), označené písmenom „O“.

Podľa toho, či daný odpad je inertný, ostatný alebo nebezpečný, sú v zmysle zákona č. 434/2013 Z.z. diferencované poplatky za uloženie odpadov, napríklad poplatok 0,33 EUR za tonu inertného odpadu a 60 EUR za tonu nebezpečného odpadu v roku 2016. Získanie údajov pre zhodnotenie nebezpečných vlastností odpadu a jeho následné zadelenie na účely skládkovania odpadov je jedným z cieľov vzorkovania odpadov.

1. VZORKOVANIE ODPADOV

Ciele vzorkovania odpadov sú determinované požiadavkami na spoľahlivosť vzorkovania, t.j. metódou a schémou vzorkovania, ako aj celkovými nákladmi. Pri tvorbe plánu vzorkovania odpadu je dôležité posúdiť:

- typ vzorkovaného odpadu,
- dostupnosť odpadu a jeho rozsah a
- koncentračnú úroveň sledovaných ukazovateľov.

Cieľ programu skúšania môže (čiastočne alebo úplne) vyplývať z požiadaviek medzinárodných, národných, regionálnych alebo miestnych právnych predpisov, pričom na ich definovanie sa môže podieľať aj pôvodca odpadu.

V tab. 1 sú uvedené príklady možných cieľov programu skúšania odpadov. Je dôležité, aby sa zúčastnené strany dohodli na konečnom ciele programu skúšania.

Na vzorkovanie odpadov nie je možné uplatniť jednotný systém, ale na každý druh sa aplikuje miestny, účelovo vyvinutý spôsob vzorkovania popísaný určitým typom normy.

* Technická univerzita v Košiciach, Hutnícka fakulta, Ústav recyklačných technológií, Letná 9, Košice, Slovakia e-mail: martina.laubertova@tuke.sk

Tab. 1: Príklady cieľov programu skúšania odpadu

Ciele	
1	Spracovanie základného popisu odpadu.
2	Porovnanie kvality skúšaného odpadu s limitami definovanými v právnych predpisoch.
3	Kontrola kvality odpadu pri zmene vlastníctva odpadu.
4	Určenie možnosti druhotného využitia odpadu.
5	Stanovenie vylúhovateľnosti alebo celkového zloženia odpadu.
6	Zhodnotenie zdravotného rizika a rizika voči životnému prostrediu, ktoré odpad môže spôsobiť.
7	Získanie údajov pre zhodnotenie nebezpečných vlastností odpadu.
8	Vymedzenie opatrení, ktoré je treba vykonať pre uloženie odpadu na skládku..

2. LEGISLATÍVA UPRAVUJÚCA VZORKOVANIE ODPADOV SR

Legislatíva vzorkovania odpadov upravuje povinnosti, ktoré musí držiteľ odpadu a prevádzkovateľ skládky odpadov pri skládkovaní dodržiavať. V § 14 nového zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z. sú uvedené povinnosti držiteľa odpadu, ktorý je voči orgánom štátneho dozoru v odpadovom hospodárstve povinný

- umožniť prístup na pozemky, do stavieb, priestorov a zariadení,
- umožniť odoberanie vzoriek odpadov,
- predložiť príslušnú dokumentáciu a
- poskytnúť pravdivé a úplné informácie súvisiace s odpadovým hospodárstvom,

príčom ustanovenia osobitného predpisu týmto nie sú dotknuté. V § 19 zákona sú uvedené aj povinnosti prevádzkovateľa skládky odpadov. Okrem iného je povinný podľa potreby zabezpečiť kontrolné náhodné odbery vzoriek odpadu a skúšky a analýzy odpadu s cieľom overiť deklarované údaje držiteľa odpadu o pôvode, vlastnostiach a zložení odpadu.

V § 25 zákona sa uvádza, že **pôvodca nebezpečného odpadu** je povinný pri vzniku každého nového druhu nebezpečného odpadu alebo odpadu, ktorý vznikol pri úprave nebezpečného odpadu, ako aj pred zhodnotením alebo zneškodnením ním vyprodukovaného nebezpečného odpadu zabezpečiť na účely určenia jeho nebezpečných vlastností a bližších podmienok nakladania s ním odber vzoriek a analýzu jeho vlastností a zloženia kvalifikovanou osobou. Ak sa jeho nebezpečné vlastnosti a bližšie podmienky nakladania s ním dajú zistiť z karty bezpečnostných údajov výrobku alebo zo sprievodnej dokumentácie výrobku, odber vzoriek sa nemusí vykonať.

Čo sa týka kontroly odpadov, v zákone je uvedené, že inšpekcia ako orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v oblasti cezhraničného pohybu odpadov je oprávnená vykonávať fyzickú kontrolu odpadu, odoberať a analyzovať vzorky odpadu, a to na mieste vzniku odpadu, u oznamovateľa a príjemcu odpadu, v zariadeniach, na hraničných prechodoch a na celom území Slovenskej republiky. Stanovenie vylúhovateľnosti

alebo celkového zloženia odpadu je dôležité pri analytickej kontrole nebezpečných odpadov.

3. ANALYTICKÁ KONTROLA NEBEZPEČNÝCH ODPADOV

Vo vykonávacej vyhláške MŽP SR č. 371/2015 Z.z. sa v § 5 (Analytická kontrola nebezpečných odpadov) uvádza, že držiteľ nebezpečného odpadu, ktorý dodáva odpad do zariadenia na nakladanie s nebezpečnými odpadmi, zabezpečí vykonanie analytickej kontroly odpadu v rozsahu určenom v prevádzkovom poriadku tohto zariadenia. Držiteľ odpadu predloží prevádzkovateľovi zariadenia ako doklad o vykonaní analýzy odpadu protokol z analytickej kontroly odpadov vypracovaný podľa vzoru ustanoveného v prílohe č. 6.

PROTOKOL Z ANALYTICKEJ KONTROLY ODPADOV

Číslo protokolu:	Počet strán:	
Identifikácia laboratória		
Názov laboratória:	Číslo osvedčenia o akreditácii:	
Adresa:		
IČO:		
Telefón/e-mail:		
Identifikácia objednávateľa		
Názov organizácie:		
Adresa:		
IČO:		
Telefón/e-mail:		
Číslo objednávky:		
Dátum prevzatia vzorky do laboratória:		
Dátum vykonania analytickej kontroly:		
Údaje o analyzovanej vzorke		
Odber vzoriek vykonal:		
(odvolanie na protokol o odbere vzoriek)		
Identifikačné údaje o vzorke:		
Označenie vzorky:		
Číslo/názov (podľa Katalógu odpadov):		
Charakteristika vzorky:		
Celková hmotnosť/objem vzorky:		
Typ vzorky:		
Spôsob uskladnenia a konzervácie vzorky:		
Úprava vzorky pred analýzou:		
Špecifické údaje o vzorke:		
Použité skúšobné metódy		
Skúška:	Metóda:	Poznámka:
	(norma/predpis)	(modifikácia metódy atď.)
Výsledky skúšok		
Vzorka:	Výsledok:	Jednotka:
(označenie)		
..... Osoba zodpovedná za dodržanie kvality (podpis, meno a priezvisko, odlažok pečiatky)		
..... Osobu zodpovednú za technickú stránku protokolu (podpis, meno a priezvisko, odlažok pečiatky)		

Analytická kontrola odpadov sa vykoná podľa osobitného postupu upraveného vo výnose č. 1/2015 (oznámenie č. 368/2015 Z.z.) z 9. septembra 2015 o jednotných metódach analytickej kontroly odpadov.

Výnos o jednotných metódach analytickej kontroly odpadov upravuje postupy:

- odberu vzoriek odpadov na analýzu nebezpečných vlastností a zloženia odpadov,
- prípravy vodného výluhu z odpadov,
- stanovenia sledovaných ukazovateľov odpadov a vodných výluhov z odpadov,
- spracovania výsledkov analýz odpadov a výluhov z odpadov a vyjadrovania výsledkov analýz odpadov.

Výnos sa nevzťahuje na postupy analýzy zloženia a hodnotenia nebezpečných vlastností odpadov, ktoré sú dokumentované v technických normách pre oblasť „Charakterizácia odpadov“ (STN EN 12457-4).

Odber vzoriek odpadov na analýzu nebezpečných vlastností a zloženia odpadov sa vykonáva podľa postupu uvedeného v prílohe č. 1. k výnosu č. 1/2015. Uvedený postup odberu vzoriek odpadov platí pre odber tuhých, kvapalných a pastovitých odpadov, kalov, sedimentov a kontaminovaných zemín. Týmto postupom sa stanovujú hlavné zásady odberu vzoriek odpadov na účely analytickej kontroly odpadov.

Odber vzoriek odpadov a analýzu nebezpečných vlastností a zloženia odpadov vykonáva akreditované odborné pracoviisko, ktorého akreditácia sa vzťahuje na metódy uvedené v prílohe osvedčenia o akreditácii, a výsledky sa predkladajú v protokole z analytickej kontroly odpadov. Postup je určený na odber vzoriek odpadov pri ich vzniku, nakladaní, doprave alebo prechodnom uskladnení u pôvodcu a prevádzkovateľa zariadenia na zneškodňovanie, spracovanie, úpravu alebo recykláciu odpadu. Pri odbere vzoriek odpadov je potrebné dodržať ustanovenia príslušných technických noriem.

Pri príprave vodného výluhu zo zrnitých druhov odpadov a kalov sa postupuje podľa štandardizovaného postupu medziná-

rodnej normy STN EN 12457 uvedeného vo vyhláske MŽP SR č. 372/2015 Z.z. o skládkovaní odpadov a dočasnom uskladnení kovovej ortuti.

Príprava vodného výluhu z monolitického odpadu a odpadu po úprave sa vykonáva podľa postupu uvedeného v prílohe č. 2. výnosu č. 1/2015.

Stanovenie sledovaných ukazovateľov odpadov a vodných výluhov z odpadov sa vykonáva podľa postupov uvedených vo vyhláske MŽP SR č. 372/2015 Z.z. v ktorej sú popísané aj kritéria na prijímanie odpadov na skládky odpadov. Aj limitné hodnoty ukazovateľov pre jednotlivé triedy vyluhovateľnosti pre vodný výluh odpadu sú uvedené v tejto vyhláske, a to pre všetky triedy skládok odpadov, teda:

- skládku odpadov na inertný odpad (SKIO),
- skládku odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný (SKNNO) a
- skládku odpadov na nebezpečný odpad (SKNO).

Príklady limitných hodnôt sú uvedené v tab. 2. Na spracovanie výsledkov z analýz odpadov a ich výluhov platia zásady uvedené v prílohe č. 3 výnosu č. 1/2015.

ZÁVER

Vzorkovanie odpadov je jednou z najdôležitejších činností v odpadovom hospodárstve, preto je upravené v legislatíve SR, a to najmä výnosom č. 1/2015 o jednotlivých metódach analytickej kontroly odpadov, ktorý ruší výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 12. februára 2002 č. 1/2002, ktorým sa ustanovovali jednotné metódy analytickej kontroly odpadov (v skratke JMAKO). Na základe testu vyluhovateľnosti sa daný odpad zaradi do príslušnej triedy skládok odpadu a následne sa stanovujú poplatky za uloženie odpadov.

Držiteľ odpadu má povinnosť umožniť odoberanie vzoriek odpadov. Prevádzkovateľ skládky odpadu a pôvodca nebezpečného odpadu má zabezpečiť (podľa potreby) odbory vzoriek odpadu a skúšky a analýzy odpadu, a to kvalifikovanou osobou.

Tab. 2: Vybrané limitné hodnoty

Trieda skládky odpadov				
Ukazovateľ	Jednotka	SKIO	SKNNO	SKNO
VÝLUH		Trieda vyluhovateľnosti		
		I	II	III
pH	-			
arzén (As)	mg.l ⁻¹	0,05	0,2	2,5
olovo (Pb)	mg.l ⁻¹	0,05	1	5
antimón (Sb)	mg.l ⁻¹	0,006	0,07	0,5
fluoridy	mg.l ⁻¹	1	15	50
celkové kyanidy	mg.l ⁻¹	0,02	1	2
ekotoxická	mg.l ⁻¹	negatívna	≥10	-

Podakovanie:

Táto práca vznikla v rámci riešenia grantu VEGA MŠ SR 1/0442/17 a VEGA MŠ SR 1/0631/17 za ich finančnej podpory. Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-14-0591.

Literatúra:

- [1] Správa o stave životného prostredia SR v roku 2015. Materiálové toky a odpady. [online]. [cit. 13.1.2017]. Dostupné na internete: <http://www.enviroportal.sk/uploads/spravy/mt-odpady.pdf>
- [2] Havlík, T.: Vzorkovanie tuhých materiálov. Emilena Košice, 2006, str. 219
- [3] Laubertová, M., Trpčevská, J., Pirošková, J.: Príprava plánu odberu vzorky tuhých odpadov. Odpady, Roč. 15, č. 4 (2015), s. 15-19. - ISSN 1335-7808
- [4] STN EN 14899: 2006, Charakterizácia odpadov. Odber vzoriek odpadových materiálov. Rámec prípravy a použitia plánu odberu vzorky
- [5] Laubertová, M., Pirošková, J.: Prehľad vzorkovania priemyselných odpadov. Technológie recyklácie drahých surovín. Košice: TU, 2015 S. 59-71. - ISBN 978-80-553-2028-1
- [6] Zákon č.79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- [7] Vyhláška č. 372/2015 Z.z. o skládkovaní odpadov a dočasnom uskladnení kovovej ortuťi. Príloha č. 2 k vyhláške.
- [8] Vyhláška č.365/2015 Z. z. ktorou sa ustanovuje kataológ odpadov
- [9] Vyhláška č.371/2015 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
- [10] Výnos č. 1/2015 o jednotných metódach analytickej kontroly odpadov
- [11] STN EN 12457-1: 2006, Charakterizácia odpadov. Vylúhovanie. Overovacia skúška na vylúhovanie zrnitých odpadových materiálov a kalov.

Kolektív

PO RATIFIKÁCIÍ MINAMATSKÉHO DOHOVORU SA POUŽÍVANIE ORTUŤI NA SLOVENSKU VÝRAZNE OBMEDZÍ

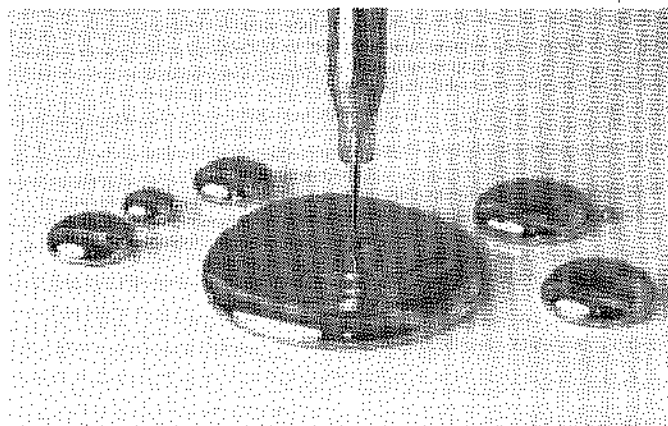
Používanie ortuťi sa na Slovensku v zdravotníctve či niektorých výrobkoch výrazne obmedzí. Vláda 5. apríla súhlasila s ratifikáciou Minamatského dohovoru. Ide o globálnu zmluvu, ktorá má za cieľ chrániť životné prostredie pred nepriaznivými účinkami ortuťi. Odsúhlasil ju musí ešte parlament a ratifikovať prezident.

„Ortuť je príkladom dvoch smutných skutočností. Prvá - zdravie človeka a zdravé životné prostredie sa nedajú odlíšiť. Ak ortuť prenikne do životného prostredia, tak cez potravu dokáže ohroziť človeka. Druhou skutočnosťou je, že s niektorými výzvami možno bojovať len globálne. Emisie ortuťi sa dokážu šíriť cez vzduch a vodu aj tisíce kilometrov od zdroja,“ povedal minister životného prostredia László Sólymos (Most-Híd).

Nové pravidlá označil envirorezort za významný krok pri riešení problematiky ortuťi v SR, ako aj v celej Európskej únii. „Prispelo k tomu aj slovenské predsedníctvo v Rade EÚ, počas ktorého bola dosiahnutá politická dohoda na európskej úrovni k legislatívnemu aktu, prostredníctvom ktorého sa bude Minamatský dohovor o ortuťi vykonávať. Tieto kroky vyústili do formálneho schválenia nového nariadenia o ortuťi Európskym parlamentom v prvom čítaní v marci tohto roku. Schválil ho ešte musí Rada Európskej únie,“ priblížil hovorca rezortu Tomáš Ferenčák.

Vysvetlil, že Minamatský dohovor sa na európskej úrovni bude implementovať prostredníctvom už platnej, ale aj novej legislatívy s účinnosťou od 1. januára 2018. V nadväznosti na tento proces nastanú zmeny aj v slovenských zákonoch. „Od 1. júla 2018 bude treba zaviesť nové požiadavky na obmedzenie

amalgámových výplní pre zraniteľné skupiny, ako sú tehotné a dojčiace ženy i deti do 15 rokov. Od januára 2019 sa zubný amalgám bude môcť používať iba vo forme vopred pred-dávkovaných kapsúl a prevádzkovatelia zubných ambulancií si musia zabezpečiť odlučovače zubného amalgámu. Obmedzí sa aj používanie ortuťi v priemyselnej výrobe,“ doplnil Ferenčák.

Postupné obmedzovanie amalgámových plomb je podľa Slovenskej komory zubných lekárov dobrým krokom. Takéto plomby by mali prestať používať do roku 2030. Zubný amalgám má byť jedným z hlavných zdrojov znečistenia životného prostredia ortuťou. „Aj bez zavádzania európskej legislatívy by v zubnom lekárstve došlo k prirodzenému znižovaniu použitia amalgámu,“ povedal prezident komory Igor Moravčík. Takýto trend už v súčasnosti pozoruje. Amalgám je podľa neho prirodzene na ústupe.